

כז. אסור לעשות תכשיט שכתוב עליו אחד מהשמות שאינם נמחקים, עבר ועשה, אסור להשתמש בו או לסחור עימו.¹ וכ"ש שאסור להכנס עימו לביהכ"ס (ראה לעיל פרק ד' סעי' א').

כתיבת שמות שיש בהם שם ה' וגניזתם

כח. שמות אנשים שיש בהם שם ה', (כגון 'אליהו', 'ישראל' וכדומה). וכן שמות משפחה, (כגון 'אל חי'). שמות מקום, (כגון 'בית אל'). או שם ספר (כמו 'שדי חמד')², וכן שאר מילים שיש בהם שם ה' (כגון 'היה' וכדומה), אין בהם קדושה וא"צ להפריד בין אותיות ה' ע"י קו, ומותר להשליך מילים אלו לאשפה³. ויש שהקפידו בשמות עם ה' המיוחד, (כגון 'ישעיהו' 'אליהו'), שלא לסיימם⁴.

בשורת חוות יאיר סי' ט"ז אסר לעשות תכשיט זה, והפליג לאוסרו בשימוש, ואף למוכרו לגוי אסר. ובשאלת יעב"ץ ח"ב סי' ק"מ מצדד להקל בהנאה שיניחנו על האצבע ואך יחפהו בכיסוי ויזהר באזהרה יתירה שלא ליכנס עימו במבואות המטונפים, הו"ד בשערים המצויינים בהלכה סי' כ"ח ס"ו. ובקו"א שם הביא ממ"ס שיש לגונזו, ועי"ש מה שהביא מהחת"ס. ועיין בשו"ת אג"מ יו"ד ח"ב סי' קל"ו ענף ב' שפליג על החריי, ומסיק בדרך חומרא לאסור להתקשט עימו או לסחור עמו, ורק בשעה"ד כתב שאפשר להקל. ועי' בתשובת דבר שמואל אבהב סי' של"ב (הו"ד בגליון מהרש"א יו"ד סי' קע"ג, ובערה"ש סי' רע"ו סכ"ג) שכתב לגבי טס כסף שחקק עליו שם קדוש, וכתב שדינו כדין קדושה, ואין הבדל אם חקקו גוי או יהודי, וכתב שכולו טעון גניזה ולא יקדור את השם לבד כי לכך נעשה, (ושם לא דיבר על להתקשט עימו).

יא ראה בספר שדי חמד (קונטרס באר בשדי) ח"ו עמ' 7-8 ובמערכת כ' כלל ב' (ח"ג עמ' 358 ע"א) ובכלל י"ב שהאריך בזה והביא מו"מ מגדולי ישראל. וראה גם בשו"ת בצל החכמה ח"ד סי' ק"ב.

יב עי' בשדי חמד קונטרס באר בשדי אריכות ע"ז, ולמעשה מיקל. (אולם בשו"ת חתם סופר יו"ד סי' ע"ר לגבי בית אל חשש מלמחקו, ובצדקה ומשפט פרק ט"ז הערה פ' כתב על דבריו שנראה שהיינו דוקא בספר תורה ולא במקום ישוב. וסיים שמכל מקום היה כדאי שלא לקרוא מקומות ישוב בשמות אלה). ועיין באג"מ יו"ד ח"א סי' קע"ב ד"ה "ומסתבר" שכתב על שמות שאינם נמחקים, כמו קל שקי צבקות (חוץ משם הויה), שבכל אלו כאשר יש להם קריאה אחרת או פירוש אחר משם ה', (כגון שדי חמד, יהיה), כשהדפיסום בלי כוונה לשם ה', אין בהם קדושה וגרע טפי משלא בקדושה, שורר שכ"כ בתשב"ץ ח"א סי' קע"ז, וראה בהליכות שלמה פכ"ב הערה 34 שהביא שהגרש"ז אויערבאך זצ"ל, ע"פ רוב, היה מדקדק בין באגרותיו ובין בפנקסי חידושויו כל תיבה שמסתיימת באותיות י' ו-ה' לסיים רק י'. אלא שלעצמו נהג כן, ולשואלים השיב שאין המנהג לחוש לכך. גם ביוסף אומץ עמ' 279 הביא "שיש הנוהגים" לכתוב יהודה עם אלף בסוף, או ישעיה בלי ה"א וכותבים קו מעל הו"ד. ומשמע מדבריו שא"צ להקפיד בכך.

יג ראה בהערה הקודמת. והעירני מו"ר שליט"א שהרבה ת"ח מקפידים על שמות עם השם המיוחד כמו ישעיהו ואליהו (שיש בהם ג' אותיות משם הויה) שלא לסיים כתיבתם, וכן נהג מרן החו"א זצ"ל לכתוב ישעי' בלי ה' ו', והוסיף מו"ר שאולי בגלל זה בגמ' מחכר ישעי' בלי ו', וכן הנודע ביהודה בשו"ת הקפיד לכתוב שמות ישעי' ארי' ואלי' בקיצור, אבל על יחזקאל או שמואל וכדומה לא הקפיד.